

Šichtařová: Měnová reforma už probíhá a znehodnocování peněz zajišťuje státem tlačaná inflace. Dorazí nás chystané zrušení hotovosti (Rozhovor)

- CZ24 News | 17. ledna 2023

ČESKO: Existuje vůbec nějaké východisko z krize, kterou již prožíváme? Jednou to logicky nějak skončí. Zatím jsme ale bohužel, podle ekonomky Markéty Šichtařové, v situaci fetáka, který musí být ochoten přestat fetovat, ale čím hlouběji jsme v krizi, ekonomické, energetické, a vlastně i ekologické, tím více lidé volají po pseudořešeních, která nás do tohoto stavu dostala. Lidově řečeno si pod sebou režeme větev, a potom následuje nevyhnutelně pád. Proto se nezbývá než ptát, s čím vším můžeme počítat, a zda existuje strategie, jak dopadnout na všechny čtyři jak v rovině individuální, tak pokud jde o celou společnost. A to i přesto, že většina lidí nejspíš stále nevěří, že sedíme na větvi, a když ano, tak že není vysoko, a i kdyby byla, tak nemáme v ruce pilu, ale jen přibližný úsměv na tváři.

Martina: Už asi před třemi lety OECD, tedy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, popisovala, že střední třída v západním světě chudne, a jsou na ni nakládána stále větší břemena. Za poslední čtyři roky to můžeme velmi pozorovat v přímém přenosu, a ještě se to zhoršilo. Máte obavy z tohoto jevu, že vlastně tyto ekonomické experimenty odnáší hodně právě střední třída, která bývala stabilizačním prvkem každé společnosti?

Markéta Šichtařová: Tak to je jeden z průvodních jevů, rysů ekonomické degradace. Když to vezmu nikoliv normativně, ale budu to prostě pozitivně popisovat, tak je to jev, který existuje, s tím nemůžeme nic dělat. Můžeme se tomu snažit postavit, ale pravděpodobně politik, který by se tomu postavil, bude zbytkem společnosti smeten. Takže to vnímám tímto způsobem. Mám pocit, že lidé pořád mají pocit, že to je totální „schíza“, totální deprese, a všechno úplně v háji, ale já to nedokážu úplně takhle brát: V každé krizi vidím nějakou, třeba ziskovou příležitost.

Vy sama jste to před časem říkala, že spousta lidí na covidu brutálně zbohatla. Proč? Protože viděli příležitost. Protože jejich myšlení ještě nebylo ovlivněno tak úplně kolektivismem a socialismem. Jejich myšlení zůstalo kreativní, a oni viděli: „Hele, mám tady nějakou novou situaci, lidi teď blbnou kolem nemoci. Teď nebudeme řešit, jestli ta nemoc je, nebo není nebezpečná, ale čistě vzato byznysově bude výhodné prodávat lidem roušky. A udělali to, a zbohatli. V tu chvíli báječný nápad. A úplně stejně se dá přistupovat ke každé krizi. Prostě každý člověk si může kreativně najít v dnešním světě nějaký paralelní svět, ať už to je v podobě kryptoměn, nebo emigrace do nějaké díry světa typu Gruzie, která se úžasně rozvíjí, která je ještě pořád na vzestupu, která ještě není ve stádiu degradace, ale pořád je ve stádiu rozvoje, a tak dál. Takže tyto šance prostě existují, ale chce to kreativitu.

A já jsem se rozhodla, principiálně, že budu vždycky mezi těmi lidmi, kteří v každé životní situaci uvidí nějakou šanci na nějaký posun, na nějaký rozvoj. Takže ani nyní nedokáži tuto situaci, drahé energie, drahé tohle a támhleto, a ekonomika degraduje, vnímat úplně jako totální průšvih. Vždycky se snažím dívat individuálně, a najít si v dané situaci nějakou šanci, jak se posunout dál, kam posunout svůj byznys, kde najít nějakou příležitost, ať už to je v České republice, nebo někde za hranicemi. A součástí kolektivistického přístupu lidí k životu je, že se lidé odnaučili tímhle způsobem

přemýšlet, že lidé začali pasivně čekat, až se o ně postará stát, až se o ně postará zbytek společnosti, a nepřemýšlí nad tím, jak mají využít svou skulinu v dané situaci sami pro sebe. A v tom to je.

Nespoléhejte na to, co říká vláda a média, protože konsenzus společnosti není důkazem vůbec ničeho. Kdysi byl konsenzus, že země je placatá.

Martina: To si myslím, že je velmi inspirativní přístup, o kterém je dobré se bavit právě na začátku nového roku, který bude takový, jaký je. A záleží na tom, jak se na něj budeme dívat. Jestli je to příležitost, nebo jestli je to něco, co jsme nechtěli, nečekali a nevíme, co si s tím počít. V každém případě ale myslím, že jedna věc je pro tento přístup, který jste popsala, nesmírně důležitá. A to je plně si uvědomit, v jaké situaci se vynacházíme.

Markéta Šichtařová: Rozhodně, já taky všem odpovídám, když se mě někdo zeptá, kdo nejlépe překoná stávající situaci, a co je důležité k jejímu překonání: Předvídavost a informace. Nikdy nespolehat na oficiální zpravodajství, na to, co slyšíme v médiích, co nám říká vláda. A ani vláda sama pořádně neví, co říká, a ani někdy neví, co pořádně dělá, takže spolehat na to, co nám říká stát, není úplně dobrý přístup.

Protože vzpomeňte si, jak Nečasova vláda přišla s tím, že bude povinné penzijní připojištění, dneska sice není povinné, ale kdo tehdy tomuto tlaku podlehl, a vstoupil do penzijních fondů, má dneska ztrátu. Prostě to tak je. Já se nemusím ptát, jestli to není jeden ze stovek, prostě vím, že má ztrátu, protože všechny české penzijní fondy mají reálně ztrátu. Tak to prostě je. A já jsem to říkala už tehdy, že ztráta tam bude, že to jsou peníze na rozkradení. Už tehdy jsem se stavěla proti povinnému penzijnímu připojištění, nebo obecně proti penzijnímu spoření. Takže důležitý je v tomto případě vlastní rozum, nedůvěřovat tomu, co na nás hrne společnost, co na nás hrnou média, a prozíravost. Konec konců, konsenzus společnosti není důkazem vůbec pro nic. Jednou, kdysi dávno, bylo konsenzem společnosti, že země je placatá. A víme, jak to dopadlo.

Martina: Markéto, člověk se přesto všechno, že je takovýto pragmatický a nadějeplný, může dostat do soukolí událostí. Ekonomika s politikou se navzájem doplňují, ovlivňují, a navzájem si hází klacky pod nohy, nebo spolupracují, podle toho, v jakém se zrovna vynacházejí stádiu vztahu, a v jaké kondici. Když jsme se tady bavili o tom, že to odnáší střední třída, tak je tady ještě jeden jev, který může následovat: Střední třída je umírněná, klidná síla každé společnosti. Jenomže, když se nám tato klidná síla vytočí, protože, jak jste už tady říkala, pracují čím dál tím víc, a mají čím dál tím méně, a jenom se musí odevzdaně dívat na to, kde se mé peníze přerозdělují, tak to může vést k větší míře volby populistů, antisystémových stran a takovýchto excesů. A postupně, a před tím varovalo i OECD, prohloubení pádu střední třídy může hrozit kolapsem demokracie. Bojíte se tohoto jevu, že máme našlápnuto? Nebo mohli bychom mít?

Markéta Šichtařová: Ano, bojím se toho, myslím, že k tomu máme našlápnuto a že to jednoznačně souvisí, nebo je to propojená nádoba právě s tím, že lidé ztratili ponětí o příčině a následku, nechali se příliš svázat svými strachy, ať už to je strach z ekonomického poklesu, nebo z uhlíku, nebo z nějaké nemoci, z čehokoliv. Prostě jsme se jako společnost stali obětí svého strachu, a výsledkem je volání po nějakých rychlých, jednoduchých placebech v podobě populistů, a to může velmi snadno vést ke ztrátě demokracie.

Já jsem se s touto vizí, že k tomu směřujeme, smířila, takže z toho nejsem příliš překvapená. Vycházím z toho, že když bude úplně nejhůř, tak prostě zvednu kotvy, a přestěhuju se někam jinam, když to jinak nepůjde, a budu svůj byznys dělat na dálku. Budu někde fyzicky sedět, co já vím, třeba v Gruzii, a svůj byznys budu dál poskytovat třeba po internetu. Tyto možnosti už dneska svět dává, ale musím být otevřená úplně všem možnostem, a nemá smysl tomu stavět hráz.

Když si vezmete, já nevím, třeba předválečné Německo, už hitlerovské, ale ještě předválečné: Mělo tehdy nějaký smysl stavět se tehdejšímu vývoji? Nemělo. Protože společnost byla prostě tak zblbnutá, a tak nastavená, že kdo se této společnosti postavil, byl smeten. Tehdy dávalo pouze smysl společnost opustit, a fyzicky úplně odejít. Nemělo smysl se jí stavět, to prostě nefungovalo. A myslím, že dneska to nefunguje taky. Jsem bohužel, možná naštěstí, smířená s tím, že tento vývoj nejde úplně dobrým směrem.

Martina: Takže, si myslíte, že teď, když trošku zafilozofujeme, že být smeten je trošku zbytečná oběť?

Markéta Šichtařová: Ano, je to v tuto chvíli zbytečná oběť, protože společnost není v tuto chvíli připravená na to, mít osvíceného vůdce, který ji vrátí k rovnováze. K tomu musí společnost nejprve mentálně dospět. Rok 1989 by se nemohl přihodit v roce 1980, kdyby v té době přišli vůdcové, kteří popostrčili revoluci v roce 89, tak by o deset dříve byli smetení, zavřeni.

Společnost směřuje nedobrym směrem, a je možné, že to bude opravdu hodně špatné, třeba i násilné. A přežije ten, kdo bude připraven, a ne ten, kdo bude překvapen.

Martina: Když většina pracovitých, osobně zodpovědných lidí zvedne kotvy, tak komu tady zemi našich předků necháme, a v jakém stavu se do ní budeme moct jednou všichni vrátit? Pokud se tedy všichni vejdem do Gruzie. Ono těchto destinací není opravdu mnoho. Ještě jsem slyšela, že Uruguay, ale...

Markéta Šichtařová: Spousta zemí Latinské Ameriky, některé země Asie, třeba Thajsko, se údajně zdá být poměrně ekonomicky dýchající ekonomikou, byť stojící na úplně jiných principech než my. A komu necháme tuto zemi? Těm lidem, kteří s tímto systémem budou konformní a kteří ho přivedou zu grunt ještě dříve. Když kapitáni průmyslu zvednou kotvy a odejdou, tak přerod přijde dříve.

Martina: Já vím, ale když se seberu, vezmu svoji rodinu, tak rodiče už nepřesadíme, spousta lidí, které máme rádi, tady budeme muset zanechat. Nějak se s touhle myšlenkou, přestože se snažím být přizpůsobivá, dívat se na věci reálně a věcně, nemohu úplně ztotožnit, protože mi to na jednu stranu přijde, že jsem ani nezkusila zabojet. Jestli mi rozumíte.

Markéta Šichtařová: Rozumím. Úplně tomu rozumím, ale myslím, že to je sice morálně hezký přístup, ale zcela zbytečná oběť, kdy se obětujete v okamžiku, kdy ničemu nepomůžete, a pak tu nebudete, až bude potřeba.

Martina: Dobrá, teď opustíme tuto vizi, že po našem rozhovoru se sebereme a půjdeme na letiště.

Markéta Šichtařová: Tak neříkám, že na letiště. Celou dobu jsem vlastně chtěla říct jen to, že jsem se v duchu smířila s představou, že společnost směřuje nedobrym směrem a že do určité malé míry připouštím na jedno procento, že tento směr bude opravdu hodně špatný, třeba i násilný, a že přežije ten, kdo na to bude připraven. A ne, kdo bude překvapen.

Martina: To znamená nejenom 100 000 lidí na Václaváku, ale opravdové sociální bouře zbídačených lidí.

Markéta Šichtařová: Ano. A umím si dokonce představit ještě hůře. Kdo by býval kdy čekal, že to ve válečném Německu skončí koncentráky? Proboha, nechci nic přivolávat, jenom chci říci, že někdy si ani nedokážeme představit, jak hrůzná může budoucnost být. A já nevím, co může budoucnost přinést. Jenom vím, že nejde dobrým směrem.

Našich svobod ubývá, totalitních praktik přibývá, a půjde to stále rychleji

Martina: Za poslední minimálně tři roky, jsme zjistili, že naše špičky neopovrhují vysloveně totalitními praktikami, takže odtud jedna z vašich starostí. Už jste před čtyřmi lety, v lednu 2019, řekla, že v Česku plíživě ubývá svobod. Jak se situace vyvinula za ty čtyři roky?

Markéta Šichtařová: Dává mi za pravdu. Svobod určitě ubývá, a můžu to zopakovat. Teď už to není úplně plíživé, teď už to je rychlejším tempem, jak se to mnohokrát projevilo během pandemie. A ještě nám zbývá ujít v tomto hodně velký kus cesty – myslím, že svobod bude v dalších letech ještě více ubývat.

Martina: Máte na to nějakou teorii, jak se může demokraticky zvolený prodemokratický politik, a potažmo i ti, kteří ho volí, novináři, nebo aktivisté, chovat způsobem, který jsme teď popsali, to znamená, že jim jakákoliv záminka k likvidaci určitých svobod není cizí, ale přesto stále vystupují jako strážci demokracie, svobody, mravnosti?

Markéta Šichtařová: Vezměte si standfordský experiment, nebo další psychologické experimenty, které ukázaly, že dva ze tří lidí jsou za určitých okolností schopni potopit, nebo i třeba zabít člověka, pokud mají pocit, že mají nějaký psychologický dohled, dozor, že nějaká autorita jim to poručila, a dokonce to v tu danou chvíli budou považovat za správné jednání. Prostě psychologické experimenty ukázaly, že ve společnosti jsou 2/3 lidí takto nastaveny. Kdybychom tady byli tři, v tomto studiu jsme dva, tak dva z nás by byli čistě statisticky schopni zabít třetího z nás. Prostě tak to je. Takže to není něco, za co bychom se měli zlobit na konkrétního novináře, nebo politika. Jistě, mezi politiky je větší procento psychopatů. To je taky dokázáno. Ale to je prostě normální rozložení společnosti.

To je jako se zlobit na lva, že chce sežrat antilopu. Takže to je prostě normální přirozený vývoj, a jenom za normálních okolností, kde ekonomika prosperuje, a kde se lidé nemusí bát o jídlo, to nevyplová napovrch. A lidé o sobě ani nevědí, že toto mají v sobě. Kdo by byl schopen říci, že je za určitých okolností schopen zabít člověka? Drtivá většina vám bude přísahat, že by to v životě nedokázali, a přesto laboratorní psychologické experimenty lidem dokážou, co o oni sami o sobě ani nevěděli.

A úplně stejně to platí s ekologisty a se sociálním inženýrstvím, že když přijde sociální inženýr, tak to většinou zvorá, a docílí přesného opaku toho, než chtěl. Čím víc chceme bezuhlíkovou ekonomiku, tím víc máme v ovzduší uhlíku, protože pálíme něco, co pálit nemáme, protože jsme chudí. Úplně stejně to funguje s ekonomikou: Čím víc ekonomika chudne, tím víc se lidé k sobě chovají jako zvířata, a méně jako lidi. Takže z tohoto musíme vycházet.

Martina: Je to jednak způsobeno chudnutím, ale pokud to takto emotivně nazvu, tak zlo bych viděla ne na konkrétních lidech, ale na těch, kteří vytvářejí ve společnosti prostředí, ve kterém se najednou vyplatí odložit jakékoliv nánosy mravnosti, kultivovanosti a lidství.

Markéta Šichtařová: Ano, asi bych to takhle podepsala.

Martina: Markéto, velmi často se operuje také s tím, že si za spoustu věcí můžeme sami kvůli naší nedostatečné finanční gramotnosti. Podepsala byste se i pod to, nebo jsme mnohdy obětí toho, že za tak zvanou finanční gramotnost se schovává to, že s námi politici, nebo finanční odborníci, mluví takovým způsobem, abychom tomu nerozuměli? Já ve spoustě věcí nejsem odborník, a přesto se v nich musím rozhodovat.

Markéta Šichtařová: Oběť – to že to sama dopustím. Takže, nikdo nemusí být obětí finanční

negramotnosti, každý se může finančně vzdělat. A já kolem sebe vidím ohromné množství lidí, kteří se rozhodují finančně tak neuvěřitelně negramotně, že nechápu, kde, při jejich vzdělání, mohli něco takového vymyslet. Prostě úplně vyhadzují peníze z komína. Je to zřejmě nějaký pocit, že přeci se o mě musí stát nějak postarat, přece mě nemůže nechat úplně zbankrotovat. Nevím, neumím si vysvětlit proč, když jde o dvě věci, o zdraví a o finanční zdraví, se lidé daleko líp chovají ke svým třeba čtyřnohým miláčkům, pokud jde o jejich veterinární péči, než ke svému vlastnímu zdraví, a proč se chovají jako úplně tululum ke svým vlastním penězům, když je to vlastně živí. Neumím si to úplně vysvětlit. Je to nějaký zvláštní psychologický blok. Ano, spousta lidí se prostě nechce finančně vzdělávat.

Martina: A nemohli bychom pro to najít třeba slůvka omluvy v tom smyslu, že tyto věci se natolik zesložitují, že není možné se stát právníkem jenom proto, že si chci pronajmout byt, a někdy nás i právník oklame, pokud si nedáváme pozor, pokud nejsme stále ve střehu. Stejně tak to je s mnohými ekonomickými a finančními poradci, s nabídkou nejrozumnějších finančních derivátů. Já se někdy bojím, že když si půjdu třeba koupit auto, tak se budu muset nejprve vyučit automechanikem, když si budu chtít postavit dům, tak budu muset umět postavit stěnu, aby lícovala. Rozumíte mi?

Markéta Šichtařová: Rozumím. Když budu stavět dům, tak si najmu stavební dozor, a když budu chtít smlouvu, tak půjdu za právníkem, a určitě se nebudu, když něčemu extrémně nerozumím, pouštět do nějakých extrémně složitých konstrukcí. Takže, když o sobě vím, že už se mi podařilo třikrát prodělat kalhoty, tak si asi napočtvrté nepůjdu koupit nějaký finanční derivát, ale skončím s tím, že si založím běžný účet. A myslím, že člověk nemusí být zrovna génius, aby přišel na to, že když peněz vydává víc, než kolik má příjmy, že to asi neskončí úplně dobře. A přesto jsou lidé schopní takovýmto způsobem fungovat poměrně dlouho, než zjistí, že jsou na mizině.

Probíhá pomalá měnová reforma, už tu je, a to znehodnocováním hodnoty peněz inflací

Martina: Myslíte, že tady u nás v Česku je finanční gramotnost taková, jako všude jinde, prostě že jsou lidé, kteří se hůř, nebo lépe rozhodují v různých finančních otázkách, nebo jsme na tom s finanční gramotností a s její výukou na školách a podobně na štiřu?

Markéta Šichtařová: Existují dokonce různé statistiky, které byly dělány třeba na úrovni ministerstva financí, a ty ukazují, že na tom nejsme moc dobře, ale taky ne úplně nejhůř. Třeba takové složené úročení, a další věci, většina Čechů neumí spočítat. Mnohem lépe na tom bylo třeba Estonsko, a překvapivé je, že třeba základní finanční věci nejlíp zvládali lidé v zemích, kde je to donutilo násilně – mám na mysli země typu Venezuela – kde došlo k takovému finančnímu rozkladu, že se lidé museli spolehnout na sebe, museli si nejzákladnější věci nastudovat. A v těchto zemích paradoxně, v základních finančních otázkách, byli lidé dál než třeba tady u nás. Tím základním mám na mysli třeba to, co je devalvace měny, jak třeba, když se změní kurz, na tom můžu zchudnout a podobně. Spousta lidí v mnohem chudších zemích, a ekonomicky rozloženějších, se orientovala lépe než my.

Martina: Markéto, čím dál častěji kolem sebe slyším zprávy, které bych mohla nazvat poplašnými, protože mě tedy osobně plaší. A to, že třeba bude měna. Myslíte, že to je možné, pravděpodobné?

Markéta Šichtařová: Promiňte, že se směji. Nesměji se vaší otázce, ale tomu, že jsem se shodou okolností zrovna včera se svým kolegou z firmy bavila o tom, že snad nejčastější otázkou posledních dnů je: „Bude měna?“ Když mi lidé volají, moji klienti, nebo lidi z ulice, když konzultujeme různé finanční otázky, tak se lidé třeba ptají, co s nemovitostmi, a jestli koupit zlato, nebo cenné papíry, a vždycky to je na konci zakončeno: „Já se bojím, jestli bude měna.“ Bude.

Martina: Proč se děsíte, že se ptám? Já jsem zavalena maily, kdy se posluchači ptají, co si o tom myslíme.

Markéta Šichtařová: A já se musím přiznat, že jsem trochu alergická na slovo „měna“, protože to je totiž v ekonomii vlastně svým způsobem neexistující slovo. Měna, to je česká koruna. Euro je měna. Dolar je měna. Koruna je měna. A měna, ve smyslu měnová reforma, neznamena nic, toto slovo je prostě paskvil. Ale...

Martina: Všichni znají knihu Zdeňka Jirásky „Velká finanční loupež“ o roce 1953. A když se řekne, bude měna, tak to každý chápe, ačkoliv je to v ekonomické terminologii nesmysl.

Markéta Šichtařová: Tak mě to trošku tahá za uši, protože jsem ekonom. Ale samozřejmě, že chápu, co tím lidé mají na mysli, a to, jestli bude měnová reforma. A to už se dostáváme k něčemu, co má určitý ekonomický podklad – a teď možná spoustu lidí překvapím, když tvrdím, že vlastně probíhá. A probíhá už poměrně dlouho, protože co to je měnová reforma? Měnová reforma je státní autoritou řízené znehodnocení peněz, nebo měny. A teď, když jsme se před nějakou dobou bavily o tom, jaké jsou zdroje inflace, a proč je inflace, tak jsem jmenovala tři hlavní důvody, a pak jsem řekla, že všechny tyto důvody v podstatě souvisí s jednáním státu. A jestliže je inflace hodně vysoká, blíží se dvaceti procentům, a jestliže je inflace vlastně znehodnocování naší měny, a jestliže je v podstatě státem vyvolaná, tak to je v podstatě měnová reforma. To naplňuje onu definici.

Takže měnová reforma probíhá, byť má úplně jinou podobu, než lidé mají v představách z roku 53 a Zápotockého. Vždycky mají pocit, jakože jeden den večer je někdo bude ujišťovat, že měnová reforma nebude, a pak se ráno probudí, a budou bez peněz. A právě proto lidé mají v hlavě tuhle představu, a bojí se podobného scénáře. Já bych řekla, že tento scénář nyní probíhá daleko sofistikovaněji, vlastně skrze inflaci, a tato inflace je v podstatě státem řízená. Protože kdyby Evropská centrální banka chtěla, tak by mohla zvýšit úrokové sazby na 15 procent, a mohlo by být po inflaci. Ale ona to neudělá. Protože radši připustí znehodnocování měny, aby se nerozpadla eurozóna.

Čili toto je svým způsobem typ měnové reformy, a lidé o peníze přicházejí pomalu a řízeně, ne přes noc, ale přicházejí o ně, protože všechna finanční aktiva jsou dneska v Evropě nadhodnocena, takže nemáte moc příležitost, nebo možnost investovat, vybrat si, jestli do akcií, nebo do dluhopisů, nebo do bankovních účtů, nebo do toho, či onoho. Vlastně už ani nemovitosti nejsou co byly, protože prakticky skoro každé finanční aktivum je dneska nadhodnocené, a ztrácí, takže i když peníze někam uložíte s rozmyslem, stejně o majetek svým způsobem přicházíte, byť pomalejším tempem, než to bylo v roce 53. Ale je to tak.

Takže, za mě, měnová reforma přichází. Je daleko větší, nebo je už tady. Já daleko větší pravděpodobnost, nebo riziko vidím nikoli v měnové reformě drastického typu, jakože se přes noc zkrouhnou peníze, ale mnohem větší pravděpodobnost vidím u nějaké dluhovo-finanční krize ve stříhu roku 2008, kdy je scénář poměrně jasný, z důvodů, které jsme si tady už několikrát rozebraly. Jednak hospodářský pokles, jednak chudnutí obyvatel a zvyšování úrokových sazeb, a dochází ke zhoršování platební schopnosti. Když dojde ke zhoršení platební schopnosti obyvatel, tak je logické, že banky najednou mají horší splácení svých úvěrů, tedy je logické, že banky v Evropě mají najednou horší bilance, tedy je logické, že může vzniknout nějaká fáma, třeba že ta která banka je ohrožená, i když to nebude fáma pravdivá. Ale může vzniknout, a lidé mohou udělat tak zvaný run na banku, prostě vzít banku útokem, tak jako to bylo u nás třeba v případě Sberbank, což byla finančně zdravá banka, ale run na banku ji položil, protože žádná banka neustojí run na banku, i když je to ta největší banka.

A kdyby došlo k takovýmto sériím runů na banky, třeba v Itálii, teď to je ilustrativní příklad, neberte

mě úplně za slovo, tak samozřejmě skrze paniku by se tato nejistota mohla šířit i dalšími zeměmi eurozóny, nebo vůbec Evropské unie, protože všichni vědí, že nějaká italská banka je třeba matkou nějaké české banky, a tak dál. Takže potom by mohly být v ohrožení třeba i české banky, vláda by najednou musela garantovat, musela by říkat něco takového jakože: „My garantujeme na 100 procent všechny vklady v bankách, nejenom do výše pojištění, ale úplně do 100 procent výše.“ A tím už by zase mohly být vyseknuty další schodky veřejných financí. Zkrátka tato situace by se mohla tímto kanálem dramatizovat, a toto dramatizování by potom vedlo k tomu, že finanční krize by učinila lidi ještě chudšími, než jsou teď. Ale tento mechanismus, tento převodový mechanismus je trochu jiný, než lidé mají na mysli. Není takový, že si dáváte peníze do banky, a přes noc vám z ní banka udělá polovinu, protože se tak nějak úředně škrtnou. Spíše jde o nějaký finanční rozvrat, který bude způsoben panikou a dluhovou krizí.

V eurozóně se připravuje zrůdný plán, a to zrušení hotových peněz. Pak by si vlády s vašimi úsporami dělaly, co by chtěly.

Martina: A jste v této souvislosti více ve střehu kvůli stále se vracejícímu tlaku na bezhotovostní platby? Na to zrušit fyzické peníze, a už jenom platit a obchodovat převody na účtu, jedničky a nuly?

Markéta Šichtařová: Samozřejmě. Já jsem si taky pořešila své soukromé finance tak, abych nebyla závislá jenom na těchto převodech, protože v okamžiku, kdy jakákoliv země sáhne k tomu, že budou zrušeny hotovostní peníze, a ze zákona budou přípustné jenom bezhotovostní peníze, měnová reforma najednou dostává úplně jiné grády, protože v tu chvíli je možno ji velmi jednoduše udělat. V tu chvíli je možno například říci, že ekonomiku rozpohybujeme tím, že donutíme lidi spotřebovávat. A lidi donutíme spotřebovávat tím, že uvalíme záporný úrok 10 procent na všechny vklady, takže lidé budou vědět, že když nechají peníze na účtu, tak o 10 procent z těchto peněz přijdou, a že jediná možnost je spotřebovat je. Takže všechny vyberou a hodí je do obchodů. To způsobí ohromnou inflaci, a také způsobí krátkodobě skok ekonomického růstu. Takže měnová reforma jako vyšitá. A byla by umožněna pouze a jenom tím, že by byly zrušeny hotovostní peníze. Takže to je opravdu zrůdná možnost. A o této možnosti se velmi vážně uvažuje, v podstatě se připravuje, na půdě eurozóny.

Martina: Řekla jste, že jste pořešila své finance, ale obávám se, že kdyby toto nastalo, tak další krok každé vlády bude, že začne zabavovat zlato. V historii to už tady taky bylo několikrát.

Markéta Šichtařová: Za prvé jsem neřekla, že jenom zlato. A za druhé, i kdybych to řekla, nebo i kdyby někdo s tímto přišel, tak i taková řešení tady přece existují. Ano, vláda může říci, že zabavuje zlato, ale nikdo přece neříká, že nemůžete vaše mince ztratit. Mince jsou přeci bez sériových čísel a jsou platné po celém světě, mají na sobě vyraženou nominální hodnotu, která vůbec neodpovídá jejich reálné hodnotě. Takže ještě dříve, než vám začnou zabavovat mince, tak s nimi můžete přejet přes hranice a prodat je. Nebo si je uložit v trezoru někde v rovníkové Africe. Tato možnost je v tuto chvíli zcela legální, a je morálně naprosto správná. Když se vláda začne chovat jako zločinec, je správně chovat se morálně správně. Ne jako zločinec.

Martina: Každá dobrá rada se teď může hodit. Markéto, z čeho vyplývá vaše naděje? Protože jste optimistka, je to na vás znát, na tom, co říkáte, je to znát, a i do roku 23 se díváte s jistým optimismem. Z čeho pramení?

Markéta Šichtařová: Jednoduše z toho, že jak vám potvrdí každý člověk z byznysu, situace velkých dějinných změn, což tedy stávající ekonomická situace je určitým dějinným zlomem, nabízejí ohromné investiční byznysové příležitosti. Když se nic neděje, když si ekonomika šlape svým tempem, dvě procenta za rok, inflace dvě procenta za rok, když je takové nějaké nic, tak vlastně ani nejsou investiční příležitosti. V době, kdy se něco hýbe, tak je možno vymyslet spoustu nových

podnikatelských možností: Je možno uložit svoje peníze, co já vím, třeba do solárů, zhodnotit si svou nemovitost, a tím způsobem se vyhnout znehodnocení přes inflaci, a ještě pořešit drahé energie. A tak bychom mohli pokračovat dál a dál.

Existuje spousta individuálních věcí, které vždycky s klienty řeším individuálně. To se tady nedá říct šmahem v celém bloku, ale příležitosti prostě jsou. Mě strašně baví tyto příležitosti rozkrývat, a vždycky po nich skočit, a vymyslet kreativně něco nového. Já mám spoustu plánů, a myslím, že pro každého člověka je podstatné, nejenom v osobní oblasti, ale i ve finanční, nebrat to, co přichází, pasivně, nestylizovat se do role oběti, ale být architektem situace. To, že ekonomika zpomaluje, neznamena, že musí zpomalovat i moje osobní finance. Za každé okolnosti je možnost na tomto zpomalení vydělat.

Martina: Markéto Šichtařová, díky za to, že jste nám připomenula, že v každé situaci se dá dívat na svět s nadějí. Díky moc.

Markéta Šichtařová: Děkuji za pozvání.

Zdroj: Rádio Universum